

נשים בעלות עסקים המתמודדות במכרזי רכש – מהן זכויותיכן?

מסמך זה נועד להביא לידיעתכן את דבר קיומן של תקנות שמטרתן לקדם נשים בעלות עסקים המתחרות במכרזי רכש של הממשלה ושל הרשויות המקומיות.

במספר חוקים קיימות הוראות לפיהן יש להעדיף עסק בשליטת אישה שמתחרה במכרז על פני עסק בשליטת גבר, אם ועדת המכרזים מצאה שיש להמליץ באותה מידה על שתי הצעות. משמעותן של ההוראות הללו היא שכאשר עסק בשליטת אישה מתחרה במכרז ציבורי מול עסק בשליטת גבר, ושני העסקים מתאימים במידה שווה לזכות במכרז, יש להעדיף את העסק שנשלט בידי אישה רק משום שהוא נשלט בידיה. לגבי הכוונה במונח "שליטה" ראו להלן. ההוראות מופיעות בחוק חובת מכרזים תשנ"ב-1992, בתקנות העיריות (מכרזים), בצו המועצות המקומיות ובצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות).

חשוב שתדעו על קיומן של הוראות אלה כדי שתוכלו למצות את זכויותיכן כאשר עסק בשליטתכן מתחרה במכרז רכש ציבורי. התקנות הללו נועדו לקדם עסקים בבעלות נשים ולהגביר את השוויון המגדרי בגישה למכרזי רכש, לנוכח המצב כיום בו חלקן של נשים במכרזים קטן משמעותית מזה של גברים.

איך מממשים את הזכות הזו?

יש להביא לידיעת ועדת המכרזים את העובדה שהעסק נשלט בידי אישה. לפי החוק, עסק בשליטת אישה הוא "עסק אשר אישה מחזיקה בשליטה בו, ואשר יש לה, לבד או יחד עם נשים אחרות, היכולת לכוון את פעילותו...". כדי שהוועדה שאחראית למכרז תוכל ליישם את ההוראה, יש להראות שהעסק שבשליטתך הוא עסק בשליטת אישה, ולשם כך יש לצרף להצעה אישור ותצהיר.

לפי החוק, התצהיר הוא: "תצהיר של מחזיקה בשליטה שהעסק הוא בשליטת אישה". כלומר, הצהרה של בעלת השליטה בעסק, המגובה בחתימת עורכת-דין, כי העסק הוא אכן בשליטתה.

לפי החוק, האישור הוא:

"אישור של רואה חשבון כי בעסק מסוים אישה מחזיקה בשליטה וכי לא התקיים אף אחד מאלה:

(1) אם מכהן בעסק נושא משרה שאינו אישה – הוא אינו קרוב של המחזיקה בשליטה;

(2) אם שליש מהדירקטורים אינם נשים – אין הם קרובים של המחזיקה בשליטה;"

המסמך נערך על ידי הקליניקה לנשים וכלכלה, הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית.